

Vi får Sverige
att fungera

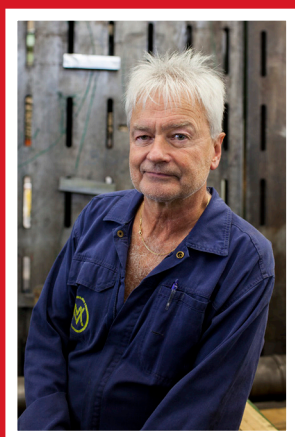
LOs 30e kongress

Motioner och utlåtanden

Punkt 12.

Ekonomi

Beslutsunderlag till LOs kongress 17–20 maj 2024

© Landsorganisationen i Sverige 2024

Foto: Lars Forsstedt

Grafisk form: LO

Produktion och tryck: Bantorget Grafiska AB, Stockholm 2024

ISBN 978-91-566-3673-8

LO 24.04 100

Innehåll

12. Vår ekonomi.....	4
12.a Finanskommitténs rapport.....	4
Motionerna 12.1–12.4	
12.b Ersättningsregler.....	20
Motion 12.5	
12.c Medlemsförmåner.....	22
Motionerna 12.6–12.11	

12. Vår ekonomi

12.a Finanskommitténs rapport

Finanskommitténs rapport till LO-kongressen 2024

Finanskommitténs uppdrag

Inför kongressen 2024 har LOs finanskommitté haft till uppgift att utvärdera frågan om förbundens avgift till LO under den kommande kongressperioden och samtidigt redogöra för utvecklingen under den gångna perioden.

Under innevarande kongressperiod har LOs finanskommitté också haft i uppdrag att årligen göra en bedömning av utvecklingen av den genomsnittliga förbundsavgiften och årligen redovisa ett förslag på LO-avgiftens storlek till LOs representantskap.

Kommittén har bestått av representanter från samtliga förbund och har vid flera möten under 2023–2024 behandlat frågorna om den kommande kongressperiodens förutsättningar.

Ekonomiskt läge

LOs ekonomi har under den gångna kongressperioden påverkats av såväl coronapandemin som förändringar på de finansiella marknaderna. Det fackliga resultatet har påverkats av kongressen 2020/21 och valet 2022. Förbundens medlemmar har minskat i antal (2022 –3 procent jämfört med 2020) efter en tillfällig ökning 2020 till följd av coronapandemin samtidigt som förbundens medlemsintäkter ändå ökat med 2 procent under samma period. Medlemsavgiften till LO har dock begränsats av det tak som kongressen 2016 beslutade om och som sedan varit gällande.

LOs ekonomi har också påverkats i stor utsträckning av att utdelningen från dotterbolagens affärsverksamheter ökats i flera steg, från 60 mkr per år 2017 till 85 mkr 2020, 125 mkr 2021 och 170 mkr från 2022. Ökningen upp till 170 mkr är tillfällig och är relaterad till det stora projektet *Stärkt organisering – stärkt organisation* som LOs styrelse beslutat genomföra. I och med utgången av 2020 upphörde också LOs stora uppdrag rörande Facket försäkrar som övergick till en partsgemensam utförare.

Finansmarknaden har varit volatil under kongressperioden till följd av coronapandemin, störningar i globala försörjningskedjor, krigsutbrottet i Ukraina och kraftigt stigande räntor. Avkastningen i finansportföljen har varit 20,8 procent under perioden november 2020–november 2023.

Kapitalförvaltningens långsiktiga fokus är, och har varit, att skapa avkastning i en välbalanserad portfölj för att finansiera den fackliga verksamheten. Ett led i detta har under kongressperioden varit att minska andelen fastighetsinvesteringar. Under perioden har innehaven i hotellrörelsen och hotellfastigheterna i Örenäs avyttrats liksom delägandet i SHH Landbolaget, med mark bland annat i Tumba. Strategiska beslut har samtidigt fattats om att inte utöka investeringarna i Bantorget Hyresbostäder i genomförd nyemission. I slutet av kongressperioden förväntas också ytterligare delar av marken i Åkers Runö bli avyttrad, om inte beslut i Mark- och miljööverdomstolen omöjliggör detta.

Under kongressperioden har också förändringsarbetet i Folkets hus startats genom att Norra Latin har återgått till att vara skola och den stora renoveringen av Folkets hus inlett.

Detta har gjorts helt med extern finansiering, men medför också att vinstutdelning från verksamheten satts på paus en period.

Dotterbolagens långsiktiga utdelningskapacitet har utretts med konsultstöd. En hållbar och balanserad utdelning om 125 mkr är möjlig, men också beroende av konjunkturutvecklingen och underhålls- och utvecklingsinvesteringar i underliggande fastighetsinnehav. Ett arbete med en fastighetsstrategi har påbörjats.

Tabell 1 Verksamhetsresultat (mkr)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Medlemsavgifter	255	244	229	225	231	230	241	250	255	263	264	257	257	257	258	258	254	254
Verksamhetskostnader	349	305	333	264	295	310	349	327	329	319	340	332	370	338	352	341	457	486
Resultat	-97	-61	-104	-39	-64	-57	-82	-53	-46	-26	-56	-41	-96	-64	-83	-72	-175	-241

* Siffrorna för 2023 är budgeterat belopp.

Tabell 1 beskriver de kansliberoende nettokostnaderna och kan inte jämföras med LOs resultat i årsberättelserna eftersom utgångspunkten varit att inkomster från medlemsavgifterna ska motsvara verksamhetskostnaderna.

Medlemsavgifterna har inte, sedan 1999, täckt kostnaderna för den fackliga verksamheten, vilket innebär att resultatet av kapitalförvaltningen årligen finansierat underskottet.

Kongressperiodens resultat 2021–2024

Den innevarande kongressperioden uppvisar resultat enligt följande:

2021	utfall	58 017 tkr
2022	utfall	-1 034 tkr
2023	budget	-46 894 tkr
2024	prel budget	-72 254 tkr
Summa kongressperioden		-62 165 tkr

Det stora överskottet 2021 föranleddes av den då pågående coronapandemin. 2022–2023 har belastats av höga kostnader för pensionsåtaganden samtidigt som en återbetalning från Folksam av överkonsolidering gjordes 2022 med 20 mkr. Under 2024 genomförs såväl kongress som val till Europaparlamentet.

LOs egna kapital

Kongressen 2008 beslutade att LOs bundna egna kapital ska motsvara det belopp som fanns i räkenskaperna vid utgången av 1999 och värdesäkras genom att, genomsnittligt över kongressperioden, det ska finnas tillgångar vars marknadsvärde minst är lika stort som det bundna egna kapitalet ökat med konsumentprisindex från basår 2000. Det ursprungliga syftet med värdesäkringen var att LOs styrelse skulle kunna ta kapitalavkastningen i anspråk enligt en särskild beslutsordning utan att äventyra LOs kapitalbas.

Det egna kapitalet ska betraktas som en fond att användas vid konflikt i enlighet med LOs stadgar och ska också kunna tas i anspråk av LOs styrelse för särskilda ändamål av stor vikt för LOs medlemmar.

LOs finansiella ställning bör vara så pass god att det finns stora säkerhetsmarginaler. Det innebär att LO ska kunna hantera oförutsedda händelser, så som politiska beslut, stora minskningar av LO-förbundens medlemstal och stora fall på kapitalmarknaderna. Dessutom är det viktigt att det finns ekonomiska möjligheter till strategiskt viktiga insatser som till exempel opinionsbildning och eventuella förändringar av verksamheten.

Förutom ovan nämnda finansiella förpliktelser kan LO också komma att utbetala konfliktersättning. I enlighet med LOs stadgar § 18 mom 1–2 har anslutna förbund rätt att hos LOs styrelse begära konfliktersättning i de fall förbundet begärt och fått konflikttillstånd. Samma rätt att begära konfliktersättning gäller vid lockout, där lockouten föranletts av en stridsåtgärd som godkänts av LOs styrelse. Enligt § 19 mom 1–2 kan LO också komma att utbetala konfliktbidrag på upp till 20 procent av utbetald konfliktersättning vid strejk eller lockout i samband med förbundsgemensamma förhandlingar.

Sannolikheten att LO ska betala ut konfliktersättning i stor omfattning är fortsatt låg. Vid en analys av LOs medlemsförbund framgår att så gott som samtliga 14 förbund själva har en mycket god finansiell ställning och därmed på egen hand kan hantera eventuella konflikter. Det finns dock förbund som kan komma i den situationen att de behöver ansöka om stöd från LO vid en mycket omfattande eller lång konflikt. Det gäller främst några av de till medlemsantalet mindre förbunden, vilket också per automatik begränsar utbetalningarnas storlek.

Nedan i tabell 2 redovisas det genomsnittliga marknadsvärdet av LOs tillgångar i kombination med koncernens bokförda egna kapital i tusental kronor.

Marknadsvärdet är beräknat som koncernens egna kapital justerat för övervärden i moder- och dotterbolag med hänsyn taget till minoritetsandelar och latent skatt.

Tabell 2 Genomsnittligt marknadsvärde av LOs tillgångar i kombination med koncernens bokförda egna kapital i tusental kronor

År	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Eget kapital (tkr)	3 182 396	3 187 696	3 057 129	3 122 801	2 971 015	2 725 092	2 625 194	2 518 917
Övervärde fastighet	5 001 543	4 853 039	4 560 880	4 562 894	3 536 926	2 682 446	2 291 381	1 575 127
avgår minoritet	-1 781 047	-1 756 368	-1 678 431	-1 672 382	-1 373 321	-1 017 769	-854 319	-544 916
Övervärde korta placeringar	190 658	402 366	294 241	225 835	112 507	512 735	382 477	310 111
Summa övervärde före skatt	3 411 154	3 499 037	3 176 690	3 116 347	2 276 112	2 177 412	1 819 539	1 340 322
Skatt	-702 698	-720 802	-654 398	-666 898	-500 745	-479 031	-400 299	-294 871
Justerat Eget Kapital exkl skatt	5 890 852	5 965 931	5 579 421	5 572 250	4 746 382	4 423 473	4 044 434	3 564 368

Det värdesäkrade egna kapitalet för 2022 uppgick till 1 717 miljoner kronor att jämföra med de genomsnittliga tillgångarna på 5 890 miljoner kronor. Detta innebär att kongressens krav på eget kapital är tillgodosett.

Tabell 3 Medlemsintäkter (mkr)

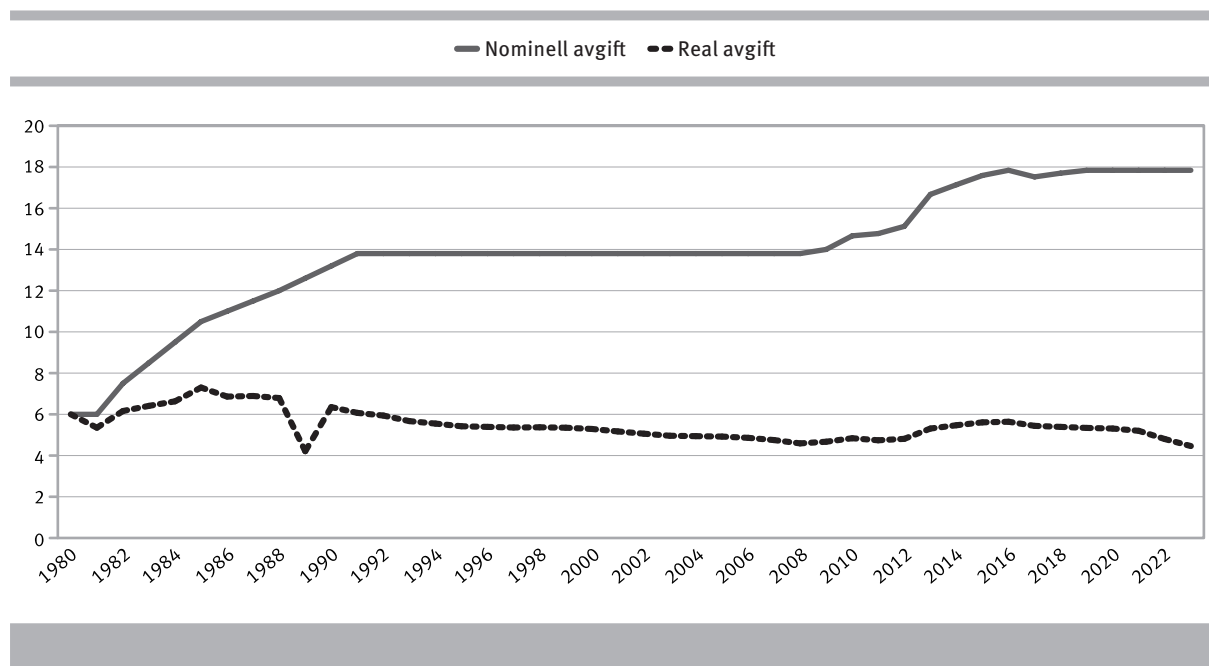
År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Utfall	259	255	244	229	225	231	230	241	250	255	263	264	257	257	257	258	258	254	254*

* Budgeterat.

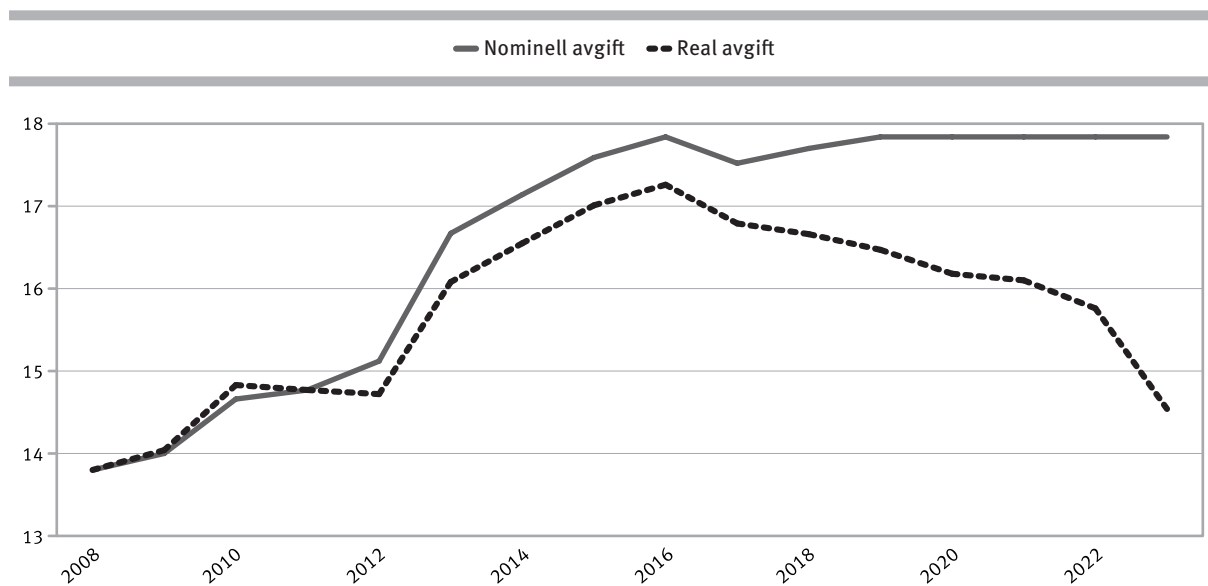
Medlemsintäkterna har i nominella tal minskat från 2001 till 2009, huvudsakligen på grund av minskat antal medlemmar i förbunden. Detta framgår av tabell 3 som redovisar LO-avgiftens utveckling. LO-kongressen 2008 beslutade att förbundens avgift till LO skulle ha följsamhet med förbundens medlemsavgifter vilket resulterat i en förbättrad ekonomisk situation för LO, trots vikande medlemstal.

Fram till 1990 beslutades avgiftens storlek per medlem årligen för att 1991 fastställas till 13,80 kronor per medlem och månad. Denna nivå gällde fram till 2009.

Nedan i figur 1 redovisas avgiften per medlem och månad både nominellt och i reala termer med basår 1980. Noteras bör, att trots höjningar av avgiften i början av 1980-talet, minskade det reala värdet på grund av inflationen. De senaste åren har avgiften haft ett tak, och med den nu ökande inflationen så uppstår återigen fallande realt värde av avgiften. Det reala värdet har beräknats utifrån konsumentprisindex, KPI. Figur 2 på nästa sida visar samma utveckling, men för åren 2008–2023.

Figur 1 LO-avgiftens storlek i kronor per medlem 1980–2023

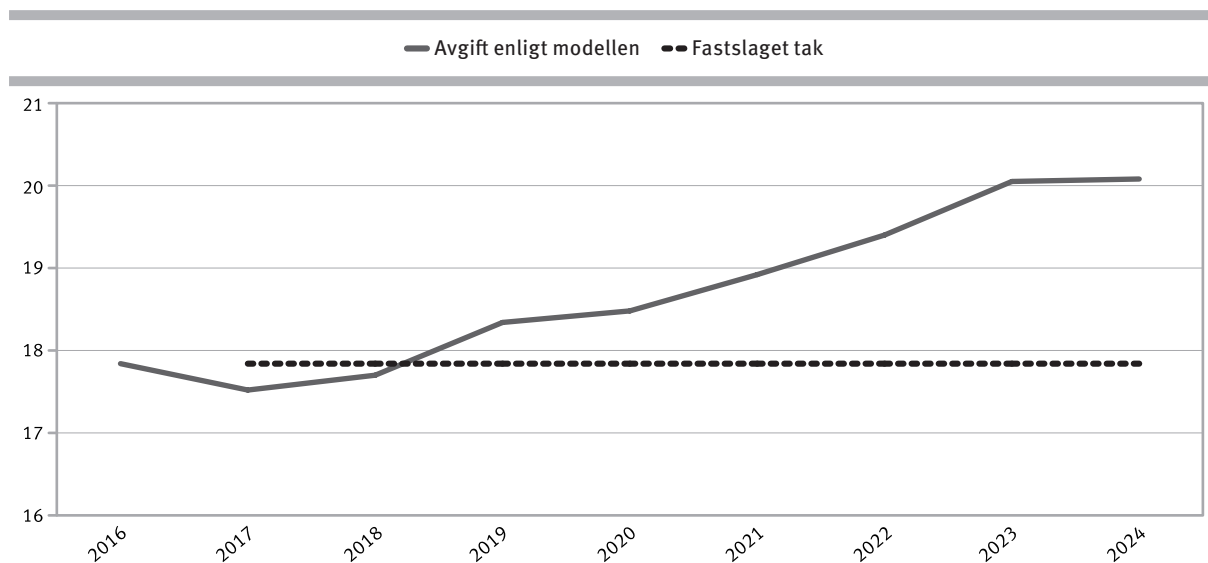
Figur 2 LO-avgiftens storlek i kronor per medlem 2008–2023

Kongressen 2008 beslutade att höja avgiften för 2009 till 14,00 kronor per medlem och månad samt att avgiften till LO därefter skulle ha följsamhet med förbundens avgiftsutveckling. Detta innebar att värdet av avgiften inte urholkades av inflationen, som i och för sig var blygsam under en rad år.

Kongressen 2016 beslutade att införa ett tak under kongressperioden för hur stor avgiften skulle kunna bli. Detta tak har tillämpats på 2019–2024 års avgifter.

Figur 3 Förbundsavgift enligt fastställd modell jämförd med tillämpat tak

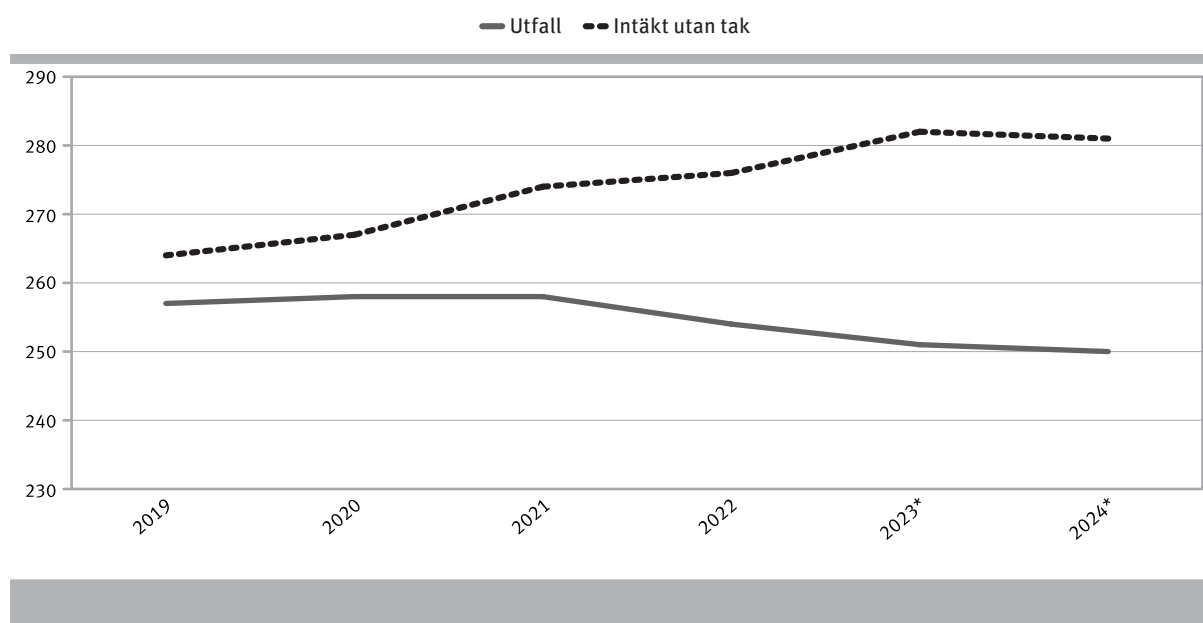

Den genom taket frysta medlemsavgiften har fått till följd att avgiften inte haft följsamhet med förbundens ändrade resurser, utan utvecklats väsentligt sämre. Avgift 2023 hade varit 20,05 i stället för 17,84 om inte taket funnits. Modellens princip om följsamhet har alltså frångåtts. För till exempel året 2023 innebär det ett tapp i medlemsavgifter om cirka 30 mkr eller 12 procent utöver den intäktsförändring som också förbunden haft.

Under den samlade innevarande kongressperioden, 2021–2024, skulle medlemsavgiften varit sammanlagt 100 mkr högre för perioden utan taket. Det har medfört att LO arbetat med utgångspunkt i en något lägre ambitionsnivå och med större underskott över kongressperioden.

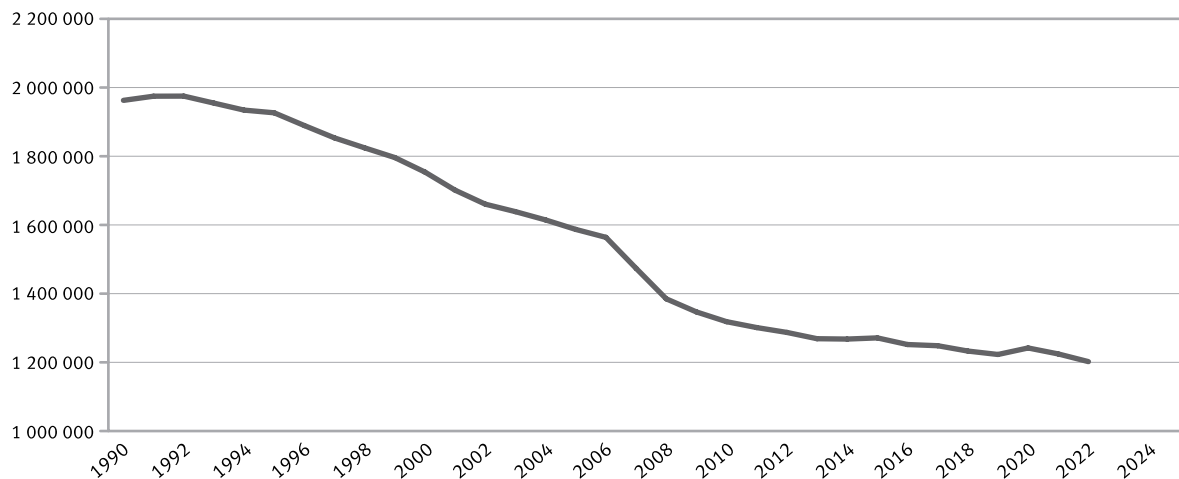
Uttryckt i intäkter hos LO ser en jämförelse mellan faktiska intäkter, baserade på taket, och intäkter som skulle uppstått om följsamhet med förbundens resurser hade rått ut som följer i figur 4.

Figur 4 Medlemsintäkter per år med och utan tak

Medlemsutvecklingen

Figur 5 Aktiva medlemmar 1990–2022

Medlemsantalet har fram till 2022 fortsatt att minska, vilket till stor del kan förklaras med strukturförändringar på arbetsmarknaden och att yngre generationer har lägre anslutning än äldre. Under 2007 minskade medlemsantalet med 120 000 aktiva medlemmar. Det är den största minskningen under perioden efter 1990. De förändringar i avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen som infördes 2007 påverkade även medlemsutvecklingen för 2008. Från och med 2009 har antalet medlemmar minskat i en lägre takt för att 2014 och 2015 i princip, vara oförändrat. Från 2016 har antalet vikt av nedåt något igen. Ett undantag i den fallande kurvan utgjorde år 2020, när flertalet förbund fick en positiv effekt i medlemsanslutningen från den då pågående coronapandemin.

Avgiftssystem

Nuvarande stadgereglade avgiftssystem består av tre avgiftsklasser, där förbunden har hänförs till de olika klasserna beroende på det relativa löneläget mellan förbunden med kompensation för deltidsarbete. Avgiften i klass 1 är 5 procent högre än avgiften i klass 2 och i klass 3 är avgiften 5 procent lägre än i klass 2.

LOs finanskommitté har diskuterat frågan om indelning i avgiftsklasser och funnit att det inte finns skäl att ändra på indelningen för den kommande kongressperioden då varken förbundsstruktur eller det relativa löneläget förändrats.

Tabell 4 Indelning av förbunden i avgiftsklasser

Klass 1 (+5 procent)	Klass 2	Klass 3 (–5 procent)
Byggnadsarbetareförbundet	GS Facket för Skogs-, Trä- och Grafisk bransch	Fastighetsanställdas Förbund
Elektrikerarbetareförbundet	Livsmedelsindustriarbetareförbundet	Handelsanställdas förbund
Pappersindustriarbetareförbundet	Industrifacket Metall	Hotell- och restaurangfacket
Målareförbundet	Seko, Service- och kommunikationsfacket	Kommunalarbetareförbundet
	Transportarbetareförbundet	Musikerförbundet

Kongressperiodsbudget

Under de senaste åren har LO arbetat med en flerårsprognos för att belysa kostnadsutvecklingen under den kommande kongressperioden och för att samtidigt bedöma hur verksamheten ska finansieras.

För finansiering av LOs fackliga verksamhet har affärsverksamheten under Bantorget Förvaltning ökat i betydelse under den gångna kongressperioden. Utredningar gjordes under 2018 om möjlig utdelningsnivå från dotterbolagen, vilket utmynnade i det resultatkrav som uttrycktes i 2019 års ägardirektiv till bolagen. Där fastställdes att ordinarie utdelningen ska uppgå till 60 mkr under 2020 och 125 mkr per år för åren 2021–2024. Därutöver har LOs styrelse beslutat om ytterligare utdelning för att finansiera projektet *Stärkt organisering – stärkt organisation*. Efter förändringar såväl i organisation som i innehav och förutsättningar har en förnyad utredning av dotterbolagens utdelningskapacitet genomförts under 2023. Rekommendationerna från den utredningen har beaktats i föreliggande material.

Förbundens medlemsavgift för den kommande kongressperioden har beräknats i flera olika scenarier med olika förutsättningar – förlängning av nuvarande avgiftsmodell med följsamhet men med tak som under de senaste åren, återgång till modellen helt utan tak, kvoterad återgång till modellen eller att slopa modellen om följsamhet och i stället fastställa avgiften årligen utan vägledande modell. Arbetet i finanskommittén har lett fram till ett förslag där alla ser värdet av att ha en fast modell att beräkna avgiften utifrån som också ger följsamhet med förbundens resurser. Förslaget innebär att det nuvarande taket 17,84 sätts som utgångspunkt för indexering enligt modellen från och med 2026 års avgift. Ingen ”återställning” görs av skillnaden mellan vad avgiften skulle ha varit i dag utan taket och själva taket för att inte skapa en kraftig ökning av medlemsavgifterna i ett slag och i stället föreslås avgiften under kongressperioden få ett golv om 17,84 i avgiftsklass II. Som noterats ovan har innevarande kongressperiod resulterat i betydande underskott, och eftersom ingen väsentlig ökning av medlemsavgifterna kan förväntas under den kommande kongressperioden blir uppdraget till styrelsen att styra kostnadsutvecklingen i syfte att nå ett resultat i balans under kongressperioden viktigt. Samtidigt konstaterades att det finns möjligheter till samlad kostnadsbesparing i verksamheter genom att utöka samverkan mellan förbund och mellan förbund och LO. Dessa möjligheter måste tillvaratas i än större utsträckning under den kommande kongressperioden.

Sammanfattning och förslag

Underskottet i den fackliga verksamheten kvarstår. Tidigare avgiftskommittéer hade som utgångspunkt att verksamhetskostnaderna skulle bestridas med medlemsavgifter men konstaterade att detta inte varit möjligt att kombinera med ambitionerna i den fackliga verksamheten. Finanskommittén har de senaste femton åren konstaterat att LO även måste finansiera delar av verksamheten med kapitalavkastningen, vilket fortsätter vara ett väsentligt inslag i finansieringen av den fackliga verksamheten.

För att långsiktigt säkerställa verksamheten i LO rekommenderar avgiftskommittén en återgång till den sedan 2009 tillämpade avgiftsmodellen med följsamhet mellan förbundens resurser och LOs medlemsavgift men att taket, som tillämpats efter beslut vid kongressen 2016, tas bort. LOs finanskommitté har årligen redovisat förslag till LOs representantskap, om förbundens avgift till LO. Detta har visat sig vara ett robust system som delvis löst problematiken med den negativa reala utvecklingen. Finanskommittén anser att nuvarande hantering med följsamhet är rimligt och positivt och att den bör fortsätta under kongressperioden. Däremot föreslås att höjning av medlemsavgiften genomförs först år 2026 med avstamp i den nuvarande avgiften 17,84 och inte i vad avgiften skulle varit utan det under de senaste åren tillämpade taket. För att hantera konsekvenser av detta föreslås samtidigt att ett golv om 17,84 i avgiftsklass II tillämpas under kongressperioden.

LOs finanskommitté föreslår

- att kongressen fastställer att principen om följsamhet mellan resursutvecklingen på förbunden och resursutvecklingen på LO fortsatt ska tillämpas,
- att ett golv för avgiften om 17,84 i avgiftsklass II ska finnas under kongressperioden,
- att höjning med utgångspunkt från dagens nivå genomförs först i 2026 års medlemsavgift,
- att LOs finanskommitté får i uppdrag att årligen göra en bedömning av utvecklingen av den genomsnittliga förbundsavgiften och årligen redovisa ett förslag på LO-avgiftens storlek till LOs representantskap under kongressperioden,
- att LOs representantskap får fullmakt att årligen pröva frågan om LO-avgiftens storlek,
- att LOs styrelse ges i uppdrag att styra kostnadsutvecklingen i syfte att underskott inte ska uppstå i LOs budget under den samlade kongressperioden samt
- att LOs styrelse ges i uppdrag att eftersträva utökad samverkan mellan förbund och mellan förbund och LO av aktiviteter/funktioner i syfte att minska den totala kostnadsmassan för LO och förbund.

12.1

Angående finansieringen av den regionala och lokala tvärfackliga verksamheten

Seko region Stockholm, Handelsanställdas förbund avd 20 Stockholm, Hotell- och restaurangfacket avd 02 Stockholm-Gotland, Pappersindustriarbetareförbundet avd 68 Hallstavik, Elektrikerförbundet avd 1

LO är en förening som ska utföra de uppdrag som medlemmarna ger den. Vilka uppdragen är fastställs i stadgar och beslut av LO-organisationens demokratiska strukturer: kongresser, representantskap, styrelse, råd, kommittéer och utskott. För att styrningen ska fungera måste uppdrag följas av nödvändiga resurser. Utan det blir demokratiska beslut omöjliga att genomföra på det sätt som avsetts och besluten blir meningslösa. En organisation som fattar meningslösa beslut tenderar att förlora sin legitimitet och själv bli meningslös.

Den här motionen utgår från situationen sådan den ser ut i Stockholmsregionen. Men det finns ingen anledning att tro att uppdragen till LO-distrikten i övriga landet skulle vara fullt finansierade.

Uppdragen till LO-distrikten som de ser ut i stadgarna ser ut så här:

- samla alla medlemsförbund i tvärfacklig verksamhet regionalt och lokalt.
- samordna, och stödja medlemsorganisationerna i deras arbete med att upprätthålla en hög organisationsgrad och hög kollektivavtalsäckning.
- bevaka och driva frågor av fackligt intresse samt genom opinionsbildning delta i den offentliga debatten.
- bedriva en aktiv ung- och skolinformationsverksamhet samt ansvara för att det finns lokala skolorganisatörer för samtliga kommuner.
- samordna den fackliga utbildningen.
- aktivt bedriva facklig-politisk samverkan tillsammans med Socialdemokraterna.

LO-organisationens olika nivåer, från kongressen till kansliet, konkretiserar uppdragen inom ramarna för ovanstående. Det har kommit att innebära ett stort antal krävande uppdrag som dessutom blir fler och fler.

Stadgarnas uppdrag och de som läggs ovanpå dem kan inte genomföras på ett sätt som faktiskt förändrar verkligheten för LO-distriktets medlemsorganisationer eller avdelningarnas medlemmar med nuvarande resurstilldelning. Andra organisationer, inte minst näringslivets, förstår det och de bemannar sina organisationer på ett betydligt seriösare sätt. Bara Ung företagsamhet, med sitt förhållandevis smala uppdrag, har i skrivande stund 149 anställda i sin regionala organisation, varav 14 i Stockholms län. Till det kommer 17 anställda på huvudkontoret. Stockholms handelskammare, som i någon mening är LO-distriktets motpart i regionala utvecklingsfrågor, har 12 anställda bara på enheten som sysslar med näringspolitik.

LO-distriktet i Stockholms län har i dag åtta fast anställda på kansliet, men står inför miljonunderskott nästa år till följd av den nya medlemsavgiften. Denna snart handfull anställda ska företräda LO i huvudstadsregionen: en region som samlar en femtedel av landets befolkning, en fjärdedel av landets anställda och har störst problem i landet med otrygga anställningar, migrerad arbetskraft, låg organisationsgrad, privatiseringar och arbetslivskriminalitet.

LO-distriktet i Stockholms län ändrade avgift senast 2005. Med hänsyn tagen till inflationen och den gemensamma medlemsavgiften har det reella värdet på avgiften per medlem

i avdelningarna 2005–2023 sjunkit med 43,5 procent. Till detta kommer att anslagen från LO inte höjts med inflationen på många år, och naturligtvis det fallande medlemsantalet. Antalet fasta tjänster på kansliet har minskat i motsvarande takt trots omfattande besparingar på andra områden.

Vi tror på den tvärfackliga verksamheten regionalt och lokalt. Vi vill att den ska ha förutsättningar att klara nuvarande uppdrag, och gärna fler som är värdefulla för medlemsorganisationerna. Andra tycker säkert annorlunda och vill fortsätta på nuvarande nivå, eller till och med minska verksamheten. Det är alla legitima positioner som är värda att diskutera mellan förbunden och inom LO, men ingen av dem löser det största problemet; den konsekventa underfinansieringen av verksamheten.

Varje seriös organisation måste ta ansvar för att de beslut man fattar är genomförbara. Varje gång vi fattar beslut om omöjliga uppdrag till LO sjunker legitimiteten för vår gemensamma förening. Våra beslut tar sig alltför ofta formen av glada förhoppningar snarare än styrning. LO får uppdrag på central och regional nivå som alla vet är omöjliga och tvingas år efter år redovisa misslyckanden. Man skulle kunna tro att vi i en sådan situation skulle sänka förväntningarna på den regionala LO-organisationen, men i stället läggs nya uppdrag regelbundet på den allt glesare personalstyrkan i distrikten. Det är inte ett ansvarsfullt sätt att hantera medlemmarnas pengar eller ett seriöst sätt att styra vår förening.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att uppdra åt styrelsen att se över i vilken utsträckningen LO-distriktens uppdrag är finansierade på ett sätt som gör det möjligt för distrikten att utföra dem på ett sätt som motsvarar högt ställda förväntningar på den regionala och lokala verksamheten samt
- 02 att uppdra åt styrelsen att, i den händelse översynen konstaterar ett glapp mellan uppdrag och finansiering, vidtar åtgärder för att sluta glappet.

12.2

Finansiering – cash till distrikten

Kommunalarbetareförbundet avd Stockholms län

Vår förening LO ska utföra de uppdrag som medlemmarna ger den. Vilka uppdragen är fastställs i stadgar och beslut av LO-organisationens demokratiska struktur: kongresser, representantskap, styrelse, råd, kommittéer och utskott. För att styrningen ska fungera måste uppdrag följas av nödvändiga resurser. Utan det blir demokratiska beslut omöjliga att genomföra på det sätt som avsetts och besluten förefaller att bli meningslösa. En organisation som fattar meningslösa beslut tenderar att förlora sin legitimitet och själv bli meningslös.

Den här motionen utgår från situationen som den ser ut i Stockholmsregionen, men det finns ingen anledning att tro att uppdragen till LO-distrikten i övriga landet skulle vara fullt finansierade.

Uppdragen till LO-distrikten som de ser ut i stadgarna ser ut så här:

- samla alla medlemsförbund i tvärfacklig verksamhet regionalt och lokalt.
- samordna, och stödja medlemsorganisationerna i deras arbete med att upprätthålla en hög organisationsgrad och hög kollektivavtalsäckning.
- bevaka och driva frågor av fackligt intresse samt genom opinionsbildning delta i den offentliga debatten.

- bedriva en aktiv ung- och skolinformationsverksamhet samt ansvara för att det finns lokala skolorganisatörer i samtliga kommuner.
- samordna den fackliga utbildningen.
- aktivt bedriva facklig-politisk samverkan tillsammans med Socialdemokraterna.

LO-organisationens olika nivåer, från kongressen till regionala kanslier, konkretiserar uppdragen inom ramarna för ovanstående. Det har kommit att innebära ett stort antal krävande uppdrag som dessutom blir fler och fler.

Med nuvarande resurstilldelning och med stadgarnas uppdrag och det som läggs ovanpå dem kan inte genomföras på ett sätt som faktiskt förändrar verkligheten för LO-distriktens medlemsorganisationer eller avdelningarnas medlemmar. Andra organisationer, inte minst näringslivet, förstår det och de bemannar sina organisationer.

Bara Ung företagsamhet, med sitt förhållandevis smala uppdrag, har i skrivande stund 149 anställda i sin regionala organisation, varav 14 i Stockholms län. Till det kommer 17 anställda på huvudkontoret. Stockholms handelskammare, som i någon mening är LO-distriktets motpart i regionala utvecklingsfrågor, har 12 anställda bara på enheten som sysslar med näringspolitik.

LO-distriktet i Stockholms län har i dag åtta fast anställda på kansliet, men står inför miljonunderskott nästa år till följd av den nya medlemsavgiften. Denna snart handfull anställda ska företräda LO i huvudstadsregionen. Det är en region som samlar en femtedel av landets befolkning, en fjärdedel av landets anställda och har störst problem i landet med otrygga anställningar, migrerad arbetskraft, låg organisationsgrad, privatiseringar och arbetslivskriminalitet.

LO-distriktet i Stockholms län ändrade avgift senast 2005. Med hänsyn tagen till inflationen och den gemensamma medlemsavgiften har det reella värdet på avgiften per medlem i avdelningarna 2005–2023 sjunkit med 43,5 procent. Till detta kommer att anslagen från LO inte höjts med inflationen på många år, och naturligtvis det fallande medlemsantalet. Antalet fasta tjänster på kansliet har minskat i motsvarande takt trots omfattande besparingar på andra områden.

Kommunal Stockholms län tror på den tvärfackliga verksamheten regionalt och lokalt. Vi vill att den ska ha förutsättningar att klara nuvarande uppdrag, och gärna fler som är värdefulla för oss alla. Andra kanske tycker annorlunda och vill fortsätta på nuvarande nivå, eller till och med minska verksamheten. Det är alla legitima positioner som är värda att diskutera mellan förbunden och inom LO, men ingen av dem löser det största problemet: den konsekventa underfinansieringen av verksamheten.

Varje seriös organisation måste ta ansvar för att de beslut man fattar går att genomföra. Varje gång vi fattar beslut om mål som vi inte kan uppnå sjunker legitimiteten för vår gemensamma förening. Våra beslut tar sig alltför ofta formen av glada förhoppningar snarare än styrning. LO får uppdrag på central och regional nivå som förefaller omöjliga att uppnå och tvingas år efter år redovisa misslyckanden. Det rimliga i en sådan situation skulle vara att sänka målen på den regionala LO-organisationen men i stället läggs nya uppdrag regelbundet på den allt glesare personalstyrkan i distrikten. Det är inte ett ansvarsfullt sätt att hantera medlemmarnas pengar eller ett seriöst sätt att styra vår förening.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att uppdra åt styrelsen att se över i vilken utsträckning LO-distriktens uppdrag är finansierade på ett sätt som gör det möjligt för distrikten att utföra dem på ett sätt som motsvarar de högt ställda förväntningar på den regionala och lokala verksamheten,
- 02 att se över anslagen till distriktens verksamheter (räkna upp efter varje eller vartannat år) samt
- 03 att uppdra åt styrelsen att, i den händelse översynen konstaterar ett glapp mellan uppdrag och finansiering, vidtar åtgärder för att sluta glappet.

Utlåtande motionerna 12.1 och 12.2 samt 13.25 (att-sats 1, 4)

12.1

- 01 att uppdra åt styrelsen att se över i vilken utsträckningen LO-distriktens uppdrag är finansierade på ett sätt som gör det möjligt för distrikten att utföra dem på ett sätt som motsvarar högt ställda förväntningar på den regionala och lokala verksamheten samt
- 02 att uppdra åt styrelsen att, i den händelse översynen konstaterar ett glapp mellan uppdrag och finansiering, vidtar åtgärder för att sluta glappet.

12.2

- 01 att uppdra åt styrelsen att se över i vilken utsträckning LO-distriktens uppdrag är finansierade på ett sätt som gör det möjligt för distrikten att utföra dem på ett sätt som motsvarar de högt ställda förväntningar på den regionala och lokala verksamheten,
- 02 att se över anslagen till distriktens verksamheter (räkna upp efter varje eller vartannat år) samt
- 03 att uppdra åt styrelsen att, i den händelse översynen konstaterar ett glapp mellan uppdrag och finansiering, vidtar åtgärder för att sluta glappet.

13.25

- 01 att LO centralt ska ge mer resurser till LO-facken (behandlas under dagordningspunkt 12.a) samt
- 04 att se över anslagen till distriktens verksamheter (räkna upp efter varje eller vartannat år) (behandlas under dagordningspunkt 12.a).

Motionerna 12.1, 12.2 och 13.25 (att-sats 1 och 4) rör huruvida LO-distrikten är finansierade på ett sätt som möjliggör att utföra uppdragets högt ställda förväntningar samt uppdra åt LOs styrelse att se över finansieringen och vid behov sluta det gap som finns. Motionärerna vill också räkna upp årliga anslag samt att LO centralt ska ge mer resurser till LO-facken i kommunerna.

LO-distriktens verksamhet finansieras i tre huvudsakliga delar, LO säkerställer en finansiell grund samt bemannar med ombudsmän i samtliga LO-distrikt. Verksamhetsstyrda bidrag utges som hänger ihop med fastställda måltal och annan centralt beslutad verksamhet. Den huvudsakliga finansieringen sker via medlemsavgifter avsedda för LO-distriktens verksamhet. Tidigare fastställde respektive LO-distrikt via sina representantskap nivån på medlemsavgiften. Den ordningen är nu ersatt av en enhetlig central medlemsavgift till LO-distrikten som fastställs av förbunden på nationell nivå och sedan fördelas till distrikten i en central för-

delningsprocess. Syftet med förändringen av avgiftssystemet vars ursprung är från både tidigare kongressmotioner och efterföljande beslut av LOs styrelse är att ge likvärdiga förutsättningar att bedriva verksamhet.

LO-förbundens minskade medlemstal över tid påverkar medlemsintäkten för LO-distrikten samtidigt som kostnader i övriga samhället räknas upp. Det innebär betydande utmaningar över tid för såväl LO-distrikt som LO-förbund. Samtidigt finns det en robusthet i LO-distriktens organisering och finansiering som möjliggör för såväl aktiva LO-fack i kommunerna lokalt till att vara starka arbetsmarknadsaktörer i regionerna.

LOs bedömning är alltså att de förutsättningar som LO-distrikten har innebär goda möjligheter att leva upp till de uppdrag som ställs och att likvärdiga förutsättningar ges LO-distrikten att bedriva verksamhet över hela Sverige. LO följer löpande verksamheten i nära samverkan med förbunden och följer upp både fastställda mål och verksamhet. Mot bakgrund av detta föreslås avslag på motionerna.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionerna 12.1, 12.2, 13.25 (att-sats 1), 13.25 (att-sats 4).

12.3

Säkra finansieringen av folkbildningen och ABF

Seko region Stockholm

Som bekant har den breda högern i Sverige länge retat sig på den kraft som arbetarrörelsen vunnit genom vårt folkrörelsearbete. Däri ingår vår folkbildning och vårt bildningsförbund Arbetarnas bildningsförbund (ABF) som nu är hårt ansatt av högerregeringen Kristersson med deras stödparti Sverigedemokraterna. Om högern länge retat sig på vår bildning kan man konstatera att det högerextrema och rasistiska partiet Sverigedemokraterna inte varit rädda för att göra slag i sak. Sverigedemokraterna är ett parti som länge velat och vetat hur de ska rikta in sig på arbetarrörelsen för att slå undan fötterna på oss.

Mot det socialdemokratiska partiet har man riktat in sig på lotteriverksamheten, något som blev genant för det Moderata samlingspartiet som bedrivit samma verksamhet, om än mer misslyckad. Mot fackföreningsrörelsen angriper man exempelvis hur ordningen ser ut för att utse skyddsombud på arbetsplatserna. Mot den breda arbetarrörelsen har Sverigedemokraterna fått högerregeringen att dra undan den statliga finansieringen av bildningsförbunden och fram till 2026 dras en halv miljard undan.

Detta kommer naturligtvis även drabba ABF hårt. Samtidigt är det kanske hög tid för en rörelse som kämpar för ett nytt, bättre och rättvist samhälle att inse att det är vanskligt att anförtro staten grunden för sin verksamhet. Vi frågar oss om det inte är dags för fackföreningsrörelsen att säkra upp verksamheten och göra den mindre känslig för regeringsskiften genom att ta ett större ansvar för finansieringen, om möjligt även tillsammans med andra folkrörelseorganisationer så som Sveriges socialdemokratiska arbetareparti och Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund.

Oavsett hur det löses vore ett initiativ från LO värdefullt och det ligger i arbetarklassens intresse att vi har ett eget bildningsförbund som står stabilt även i kärva tider. Arbetarklassens frigörelse måste vara dess eget verk och den startar i bildningsarbetet.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO tar initiativ till en ny finansieringsmodell för Arbetarnas bildningsförbund (ABF) samt
- 02 att LO tar ett större ekonomiskt ansvar och gör en större ekonomisk insats än i dag för finansieringen av Arbetarnas bildningsförbund.

Utlåtande motionerna 12.3, 13.41 (att-sats 1) och 13.42 (att-sats 1)

12.3

- 01 att LO tar initiativ till en ny finansieringsmodell för Arbetarnas bildningsförbund (ABF) samt
- 02 att LO tar ett större ekonomiskt ansvar och gör en större ekonomisk insats än i dag för finansieringen av Arbetarnas bildningsförbund.

13.41

- 01 att minst en procent av den totala avkastningen på LOs samlade tillgångar varje år läggs på studieverksamheten (behandlas under dagordningspunkt 12.a).

13.42

- 01 att minst tre procent av den totala avkastningen på LOs samlade tillgångar varje år läggs på studieverksamheten (behandlas under dagordningspunkt 12.a).

Bildningen i fackföreningsrörelsen är en grundbult för vår överlevnad, framgång och utveckling. Det har det alltid varit och kommer så alltid att förbli. Eftersom den är så central för vår framgång och styrka är den alltid mer eller mindre utsatt och hotad från dem som vill att facket ska ha mindre makt. Den nuvarande svaga borgerliga regeringen är helt beroende av Sverigedemokraterna, som har en tydlig agenda för att kraftigt försvaga arbetarrörelsen under lång tid framåt. Detta beskrivs på ett bra sätt i motion 12.2. Det är knappast någon hemlighet att LO är extremt kritiska mot alla dessa angrepp.

Kraftiga neddragningar på statliga finansieringen av bildningsförbunden kommer även att drabba Arbetarnas bildningsförbund (ABF) hårt. ABFs verksamhet finansieras till största delen med bidrag från stat, region och kommun samt med avgifter från deltagare och medlemsorganisationer. LO är i dag en av cirka 50 organisationer som är nationella medlemmar i ABF. Motionären föreslår att LO tar initiativ till en ny finansieringsmodell, men det är ABF själva som måste ta ett samlat grepp på åtgärder för att överleva det uppkomna finansiella läget och samla sina medlemmar.

Det har ABF gjort med sin framtidskommission *Ett långsiktigt hållbart ABF – gör en annan värld möjlig*. I det arbetet har LO yttrat sig om bland annat ny finansieringsmodell. Det är viktigt att LO och LO-förbunden fortsätter att utveckla sin samverkan med ABF.

LO måste fortsätta att också satsa resurser på egen bildning och genom facklig utbildning, och det gör vi. I motionerna 13.41 och 13.42s första att-satser föreslås att minst en respektive tre procent av den totala avkastningen på LOs samlade tillgångar varje år läggs på studieverksamhet. I dag lägger LO nästan tre procent av den totala avkastningen på LOs samlade tillgångar när det gäller LOs kunskapssystem och tio procent

totalt på all studieverksamhet. Det är centralt att vi samverkar och använder resurserna på bästa sätt och har rätt och bra utbildningar. Framför allt att vi rekryterar och fyller alla våra utbildningar.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionerna 12.3, 13.41 (att-sats 1), 13.42 (att-sats 1).

12.4

Skolinformation

Industrifacket Metall avd 2 Norrbotten

Vi ser att det behövs en förbättrad skolinformation till våra ungdomar. De har en bristfällig insikt om fackets värderingar och grunder, därför behövs mer resurser till förbättrad skolinformation.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 *att* LO ges i uppdrag att tillsätta tillräckliga resurser till en förbättrad skolinformation samt

02 *att* LO ges i uppdrag att förbättra utbildningen av informatörer (behandlas under dagordningspunkt 13.e).

Utlåtande motion 12.4 (att-sats 1)

12.4

01 *att* LO ges i uppdrag att tillsätta tillräckliga resurser till en förbättrad skolinformation.

Skolinformation är en avgörande faktor för att öka ungas kunskap om svensk fackföreningsrörelse.

Skolinformationen lägger grunden till elevernas kännedom och insikt i vikten av att organisera sig och skapar goda förutsättningar för ett medlemskap vid inträdet på arbetsmarknaden. Vi vet sedan länge att det viktigaste för bra skolinformation är välutbildade och engagerade skolinformatörer från förbunden.

LO har under en tid arbetat med att göra om skolinformationen. LO har sedan 2024 testat sitt nya arbets sätt på en rad testdistrikt och resultatet utvärderas löpande fram till 2024 års utgång. Slutrapporten av testverksamheten kommer visa om förändringen har lett till de effekter motionären efterfrågar, nämligen mer resurser till skolinformation samt en förbättrad utbildning av informatörer.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 12.4 (att-sats 1).

12.b Ersättningsregler

12.5

Solidaritet för dem inom LO som inte har heltid som norm

Industrifacket Metall avd 26 Östergötland

Det behövs en förändring i LOs ersättningsystem när det kommer till dem som inte har förmånen att arbeta inom branscher som har heltid som norm.

I dag är ersättningsystemet anpassat efter oss som arbetar heltid måndag–fredag. Där finns det inga bekymmer. Men arbetar du inom Handels, Kommunals eller HRFs avtalsområden, där heltid inte är norm, blir det problem. Ta till exempel en handelsanställd som arbetar i butik 30 timmar i veckan (75 procent). Resterande timmar upp till heltid får personen dryga ut med att jaga timmar i en app från arbetsgivaren, som visar när det finns extra timmar att fylla ut sitt arbetstidsmått med under veckan. Personen är också engagerad i Handels och sitt LO-distrikt med att vara ute och bedriva skolinformation, för att informera nästa generation om vikten av att vara medlem i ett fackförbund.

Med denna verklighet blir det tuffare för den som vill engagera sig fackligt. Att våga engagera sig så mycket hen vill utan att bli drabbad av mindre schemalagd tid. Eller att hen jobbar betydligt mer än 40 timmar på grund av fackliga uppdrag, som då får utföras ideellt på lediga dagar i veckan och sen på resterande tid ska fylla sitt arbetstidsmått hos sin arbetsgivare. I praktiken kan detta innebära att de förtroendevalda kan vara i gång sju dagar i veckan, samtidigt som många undrar varför det är svårt att hitta förtroendevalda inom de branscher som inte har heltid som norm.

I dag löser en del förbund detta hål i systemet själva, men vissa vägrar. Förbundet anser att fackligt arbete inte är ett jobb utan ett kall, eller att det inte finns ekonomi för att se till att fler är ute och träffar nya medlemmar. Vi säger själva att man aldrig ska arbeta gratis, men inom rörelsen ska vissa få slita på egen tid som drabbar dem ekonomiskt, medan vi som har heltid inte har dessa problem.

Klassklyftor inom våra egna led är inte smakfullt, så låt oss i stället visa solidaritet med våra kamrater inom LO-familjen som inte har lyckats få heltid som norm än.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO anpassar sitt ersättningssystem så att de som arbetar i branscher som inte har heltid som norm har rätt till ersättning på de vardagar personen inte är schemalagd, så att hen kan fylla sitt arbetstidsmått upp till 40 timmar som är rådande heltid när de är ute på utåtriktad verksamhet som till exempel skolinformation samt
- 02 att LO bygger in en skyddsmekanism med denna anpassning så att detta inte missbrukas.

Utlåtande motion 12.5

12.5

o1 *att* LO anpassar sitt ersättningssystem så att de som arbetar i branscher som inte har heltid som norm har rätt till ersättning på de vardagar personen inte är schemalagd, så att hen kan fylla sitt arbetstidsmåt upp till 40 timmar som är rådande heltid när de är ute på utåtriktad verksamhet som till exempel skolinformation samt

o2 *att* LO bygger in en skyddsmekanism med denna anpassning så att detta inte missbrukas.

En av de verkliga styrkorna i fackföreningsrörelsen är de förtroendevalda som med sin tid och sitt engagemang bär verksamheten framåt. Uppdraget som förtroendevald tar sin utgångspunkt i arbetsplatsen och ibland utökas uppdraget till avdelningsnivå eller motsvarande inom förbunden.

I LOs regionala verksamhet sker det inom LO-distrikten, ofta som ledamot i LO-facken i kommunerna eller som utförare av uppdrag i LOs tjänst, så som skolinformatör och liknande. Frågan som lyfts i motionen 12.5 handlar om ersättning för förtroendevalda som saknar inkomst dagen för uppdraget eller tvingas tacka nej till arbete på grund av otrygga anställningar.

En viktig del för LO och förbunden är synen på det fackliga uppdraget, att det är just ett uppdrag i en förening som vilar på ideell grund, där man gemensamt investerar sin tid för att stärka den fackliga rörelsen. Den bärande principen vid ersättning vilar på att ingen ska förlora ersättning på att genomföra fackligt arbete och hanteras inom LO så som att det är faktisk förlorad arbetsförtjänst som ligger till grund för ersättning till uppdragstagare i LOs tjänst.

Samtidigt ser vi hur fler av förbundens förtroendevalda drabbas av otrygga anställningar och att det uppstår situationer där det kan vara så att man förlorar arbetsinkomst, utan att man för dagen är garanterad ett arbete. Den förändrade strukturen på arbetsmarknaden kräver även av LO att överväga hur ersättningarna till förtroendevalda ska hanteras fortsättningsvis.

LO-förbunden har därför inom ramen för LOs arbete med *Stärkt organisering – Stärkt organisation* med fokus på skolinformation, inlett en försöksverksamhet sedan 2020 i flertalet LO-distrikt, med en modell där även de uppdragstagare i LOs tjänst som saknar förlorad arbetsinkomst får ersättning.

LOs styrelse anser att den modellen först måste utvärderas och att det ska ske i direkt anslutning till att försöksverksamheten är avslutad vid 2024 års utgång. Styrelsen avser även att göra en utredning om gränssnittet mellan det ideella engagemanget och uppdrag som görs för utfört arbete och som då ska ersättas. Det är mycket viktigt att ta vara på alla förtroendevaldas engagemang och säkra allas möjlighet till det.

LOs styrelse föreslår LO-kongressen

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 12.5.

12.c Medlemsförmåner

12.6

En utredning för allas bästa

Hotell- och restaurangfacket, Handelsanställdas förbund, Fastighetsanställdas Förbund

Att gå samman, lösa gemensamma problem och samarbeta är en grundpelare i fackföreningsrörelsen. Inom LO-familjen har vi en lång rad fackliga vinster och segrar som hade varit omöjliga om inte vi gått ihop och gemensamt krävt ett bättre arbetsliv och en bättre vardag. Det gäller i allra högsta grad försäkringarna. När Folksam bildades, för snart 120 år sedan, var självaste idén att dela riskerna så att alla kunde få ta del av tryggheten i en försäkring.

Jag är med och betalar för att någon annan ska kunna få hjälp vid behov precis som att jag ska kunna få den hjälpen och det stödet om och när jag själv behöver det. Det är tanken med skyddet. Den erfarenheten och insikten bär vi med oss från historien in i framtiden. Vår federation är den som står upp för Sveriges arbetare, för deras rätt till ett gott liv.

En stor del av tryggheten i vardagen består av olika försäkringar som finns där om livet skulle ta en oväntad vändning. Tyvärr kan det konstateras att det ser olika ut för medlemmarna i LOs olika förbund. Vissa tecknar till exempel hemförsäkring för sina medlemmar medan andra inte gör det. Närmare 900 000 medlemmar i LO-förbunden har i dag hemförsäkring genom kraften i sitt medlemskap medan omkring 120 000 tecknar hemförsäkring privat med Folksam.

Varje förbunds medlemmar ses som ett enskilt kollektiv vilket leder till att villkoren i de frivilliga försäkringarna kan se olika ut. Konsekvensen av detta blir att försäkringsskyddet ser annorlunda ut beroende på vilket förbund som en individ är medlem i. Vidare varierar kostnaden för premierna då risken bedöms för de olika försäkringskollektiven.

I tillägg till allt som tidigare nämnts skulle ett gemensamt försäkringsskydd underlätta byte av fackförbund inom LO när en person byter jobb. Om hela kollektivet har, så långt som möjligt, samma försäkringsskydd blir risken också minimal för en medlem vid byte av förbund.

Vi ser att det finns en förbättringspotential för Sveriges arbetare när det gäller frågan om försäkringar. Ett första steg är att dels belysa och samla kunskap om hur det ser ut i dag, dels om hur en möjlig väg framåt skulle kunna se ut för ett bättre system för hela LO-kollektivet.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO tillsätter en utredning för att se över LO-förbundens försäkringslösningar samt
- 02 att utredningen kommer med förslag för åtgärder för ett mer harmoniserat och solidariskt försäkringsskydd för medlemmarna i LO-förbunden.

12.7

Försäkring för gravida kvinnor

Industrifacket Metall avd 22 Sörmland

Kvinnor förlorar i alla lägen vid graviditet och då företaget inte har arbete som den gravida kvinnan kan utföra utan risk för sitt ofödda barn.

I dag har många kvinnor samma typ av jobb som män. Detta ser vi genom att små arbetsgivare med specifika arbetsuppgifter anställer kvinnor. Det kan vara rena svetsverkstäder eller arbetsplatser med enbart tung maskinkörning. Kvinnor som jobbar på dessa små företag har alltså ingen omplaceringsmöjlighet vid en graviditet.

Dessa kvinnor måste alltså gå hem med graviditetspenning och förlorar då minst 22 procent i lön fram till förlossningen, då de skulle kunnat arbeta och tjänat full lön, intjänad pension med mera, precis som männen gör som ska ha barn. Skillnaderna mellan mäns och kvinnors inkomster blir därför markant.

En central försäkringslösning mellan LOs medlemmar och Folksam skulle vara en lösning på detta problem. Detta skulle också göra LO unikt vad gäller jämställdhetsfrågor. Detta innebär inte att arbetsgivaren kommer ifrån sitt omplaceringsansvar enligt arbetsmiljölagen och dess föreskrift Gravida och ammande arbetstagare, utan hjälper de kvinnor som råkar ut för denna situation. Det är en oerhört viktig fråga då vi har kvinnor inom LO som väljer att göra abort för att de inte har råd att gå hem så tidigt under en graviditet.

En försäkringslösning skulle dessutom skapa mer jämställda arbetsplatser inom LO och göra att unga kvinnor kan jobba inom alla LOs förbund utan att behöva oroa sig för ekonomin vid en graviditet.

Om LO är den feministiska organisation vi vill vara borde detta vara en högt prioriterad fråga.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO verkar för att kvinnor i denna situation ska ha en försäkringslösning som ger 100 procent i kompensation efter att omplaceringsutredning har gjorts på företaget kvinnan är anställd på.

Utlåtande motionerna 12.6 och 12.7 samt 14.48 (att-sats 2)

12.6

01 att LO tillsätter en utredning för att se över LO-förbundens försäkringslösningar samt

02 att utredningen kommer med förslag för åtgärder för ett mer harmoniserat och solidariskt försäkringsskydd för medlemmarna i LO-förbunden.

12.7

01 att LO verkar för att kvinnor i denna situation ska ha en försäkringslösning som ger 100 procent i kompensation efter att omplaceringsutredning har gjorts på företaget kvinnan är anställd på.

14.48

02 att medlemsförsäkringar anpassas till dagens arbetsmarknad (behandlas under dagordningspunkt 12.c).

I motion 12.6 vill motionärerna att LO tillsätter en utredning för att se över LO-förbundens medlemsförsäkringslösningar samt att utredningen kommer med förslag på åtgärder för ett mer harmoniserat och solidariskt försäkringsskydd för medlemmarna i LO-förbunden.

Det är som motionärerna beskriver, olika skydd i medlemskapet beroende på vilket förbund individen är medlem i. Detta kan också få som konsekvens att medlem i ett förbund inte byter till det förbund som har avtalsrätten inom det yrke medlemmen är anställd i. Detta främjar alltså inte organisering i rätt fackförbund.

Orsaken till dessa skillnader i försäkringsskydd kan vara flera, exempelvis vilka beslut som har tagits i frågan på respektive förbunds kongress eller vad som ryms inom förbundens ekonomi. Det är dock varje förbund som själva beslutar vad som ska ingå i medlemskapet vad gäller medlemsförsäkringar.

Styrelsen anser att det är ett bra förslag att utreda likheterna/olikheterna mellan förbundens medlemsförsäkringar.

Styrelsen ser dock svårigheten att i en sådan utredning ska komma med förslag på åtgärder för ett mer harmoniserat och solidariskt försäkringsskydd för medlemmarna i förbunden. Detta då förslagen antingen kommer vara kostnadsdrivande eller en försämring i det skydd respektive förbund har valt i dag. LO tecknar inte medlemsförsäkringarna för förbunden men ska medverka till att alla medlemsförbund blir involverade under en sådan utredning.

I motion 12.7 påtalas att gravida kvinnor, där arbetsgivaren inte har arbete som den gravida kan utföra utan risk för det ofödda barnet, kommer få en ekonomisk förlust på minst 22 procent då den gravida kan få graviditetspenning.

Motionären föreslår en central försäkringslösning mellan LOs medlemmar och Folksam och föreslår att LO verkar för att kvinnor i denna situation ska ha en försäkringslösning som ger 100 procent i kompensation efter att en omplaceringsutredning har gjorts på företaget där kvinnan är anställd.

Vid kongressen 2016 bifölls en motion om att en kompletterande försäkringslösning, likt AGS, men som skulle ligga för övervägande och prioritering vid nästkommande försäkringsförhandlingar. Denna fråga blev inte prioriterad vid försäkringsförhandlingarna därefter. Det pågår dock försäkringsförhandlingar med Svenskt Näringsliv, som är ajournerade för utredning av underlag inför fortsatta förhandlingar.

Styrelsen anser att en kompletterande försäkringslösning för gravida är en viktig fråga men en försäkring mellan LOs medlemmar och Folksam kopplat till arbetslivet är kanske inte rätt väg att gå. Folksam har i nuläget inga försäkringar kopplade till arbetslivet, det är i dag Afa-försäkring som är försäkringsgivaren.

Skulle det tecknas en försäkring för LO-förbundens medlemmar skulle vissa gravida kvinnor inte omfattas av denna försäkring, alla är inte medlemmar i ett LO-förbund. Styrelsen föreslår därför att en kompletterande försäkring vid graviditet, likt AGS hos Afa-försäkring, åter läggs för övervägande och prioritering när de ajournerade förhandlingarna återupptas.

I motion 14.48 andra att-satsen vill motionären att medlemsförsäkringarna anpassas till dagens arbetsmarknad. Styrelsen föreslår att denna fråga läggs i den i motion 12.6 föreslagna utredningen.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionerna 12.6 (att-sats 1), 14.48 (att-sats 2) samt

att avslå motionerna 12.6 (att-sats 2), 12.7.

12.8

Fördelaktigare medlemslån

Byggnadsarbetareförbundet

På 1990-talet var räntan alltid lägst på medlemslån tagna via sitt fackförbund, som yrkesarbetare och medlem i ett av LOs fackförbund. Många valde att bli medlem i ett fackförbund just på grund av den fördelaktiga låneränta som erbjöds. I dag är det möjligt att ta ett lån till en lägre ränta än den som erbjuds på medlemslånet.

Att erbjuda lägre låneränta till den som är medlem i facket kan bidra till att flera väljer att gå med i facket.

Förbundet har förvisso via LO Mervärde en liten rabatt på bolåneränta i Swedbank, men även den borde vara väsentligt bättre då man som privatperson ofta kan få lägre räntevillkor utan vår kollektiva kraft.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 *att* LO verkar för att det återigen blir mer fördelaktigt att ta ett medlemslån via sitt fackförbund.

12.9

LO Mervärde arbets-/skyddsskor

Hotell- och restaurangfacket avd 30 Mälardalen

Vi skulle vilja att LO-förbundens medlemmar ska kunna köpa sina arbets-/skyddsskor till ett mer förmånligt pris!

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 *att* LO ska verka för att samarbeta med aktörer som kan ge ett mer förmånligt pris på arbets-/skyddsskor.

12.10

Billigare matpriser för LOs medlemmar

Hotell- och restaurangfacket avd 30 Mälardalen

Senaste åren har matpriserna bara ökat. Det finns ju en anledning då tillgång och produktionskostnaderna också ökat.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO via LO Mervärde kan påverka matpriserna med bra rabatter på matvaror.

12.11

Stäng inte ute medlemmar från LO Mervärde utan Bank-ID

Industrifacket Metall avd 34 Borås

För medlemmar som vill nyttja LO Mervärde men inte har Bank-ID är processen svårare att ta del av medlemsförmåner. LO Mervärde ska lätt kunna användas av samtliga medlemmar.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO verkar för att man som medlem ska kunna använda sig av LO Mervärde lättillgängligt utan Bank-ID.

Utlåtande motionerna 12.8–12.11

12.8

01 att LO verkar för att det återigen blir mer fördelaktigt att ta ett medlemslån via sitt fackförbund.

12.9

01 att LO ska verka för att samarbeta med aktörer som kan ge ett mer förmånligt pris på arbets-/skyddsskor.

12.10

01 att LO via LO Mervärde kan påverka matpriserna med bra rabatter på matvaror.

12.11

01 att LO verkar för att man som medlem ska kunna använda sig av LO Mervärde lättillgängligt utan Bank-ID.

Det är glädjande att det gång på gång i olika mätningar visar att medlemsförmåner har en positiv koppling till det fackliga medlemskapet. Både vid organisering av nya medlemmar och framför allt när det gäller att behålla medlemmar i facket.

LO-förbunden tillsammans med LO är engagerade och drivande i att utveckla LO Mervärde tillsammans. Arbetsättet är att jobba med en produktkommitté, där varje förbund är representerat. Här föreslås, diskuteras och beslutas om produkter, samarbetspartners och framtida avtal.

LO Mervärdes uppgift är att skapa mervärde och med det minska utgifterna för LO-förbundens medlemmar. Detta gör man genom att träffa avtal med schysta samarbetspartners som har kollektivavtal och uppfyller bolagets etiska krav.

Att som medlem i facket ha möjlighet att kunna ta ett medlemslån är en stor och viktig möjlighet. LO har under lång tid haft uppdraget av förbunden att förhandla fram trygga och konkurrenskraftiga medlemslån och bolån. När marknaden svämmer över av både seriösa och oseriösa aktörer är det tryggt att kunna ta ett seriöst medlemslån utan säkerhet via sitt fackliga medlemskap. Genom ett samarbete mellan LO Mervärde och Swedbank har medlemmar i LO-förbund rabatt på bolån. Precis som motion 12.8 tar upp, verkar alltså LO för att det blir mer fördelaktigt att ta medlemslån och bolån via sitt fackförbund.

Motion 12.9 har sin inriktning till arbets- och skyddsskor. Arbetskor är en förbunds-partsfråga och skyddsskor är en lagreglering via arbetsmiljölagen.

Motion 12.10 tar upp den viktiga frågan om matpriser. Sedan minst två år tillbaka har billigare matvaror varit högst upp på LO Mervärdes arbetsordning. De har haft ett samarbete med några aktörer och har en vilja att teckna ett samarbetsavtal med någon aktör snarast möjligt. Det är en prioriterad fråga då de ser att detta är en stor utgift för förbundsmedlemmarna. Problematiken är att de rikstäckande matvarukedjornas intresse att ingå ett samarbetsavtal är mycket låg. Men här pågår ett ständigt arbete för LO Mervärde att få till det.

Det finns i dagsläget en specialfunktion som genererar och levererar engångskoder till verifierade medlemmar. Avtal gällande Freja eID infördes under mars månad 2024. Detta innebär nu att LO Mervärde har två lättillgängliga vägar för medlemmar utan Bank-ID. Freja eID infördes mot den bakgrund som motionären beskriver i motion 12.11.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionen 12.10 samt

att avslå motionerna 12.8, 12.9, 12.11.

Vi får Sverige att fungera

– det är temat för LOs 30:e ordinarie kongress.

Vi arbetar över hela landet. Vi arbetar alla tider på dygnet, alla dagar om året. I fabriker, skolor och affärer. På järnvägar, hotell och sjukhus. På bruk, boenden och bagerier. Överallt arbetar vi och får Sverige att fungera.

Men Sverige skulle kunna fungera bättre för oss. Vara jämlikare och rättvisare. Därför samlar LO Sveriges arbetare och driver på för högre löner, tryggare jobb och bättre liv. Ensam är aldrig stark. Det är tillsammans vår röst blir stark, både som part på arbetsmarknaden och som aktör i samhället. Det är facklig styrka.

Hela 280 motioner ska kongressen behandla. Här finns kloka, modiga och nytänkande förslag på hur LO kan bidra till ett rättvist Sverige där arbetare kan leva ett gott liv. Självklart ska LO vara med och forma framtidens arbetsmarknad och samhälle. Det är ju vi som får Sverige att fungera.